

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Čachtické Karpaty (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určujú lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Tento proces je potrebné urýchliť aj vzhľadom na konanie o porušení vedené zo strany Európskej komisie, ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti) (konanie o porušení č. 2019/2141 v štádiu formálneho oznámenia).

Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu (CHA) Čachtické Karpaty, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Súčasťou navrhovaného CHA Čachtické Karpaty je územie európskeho významu s označením SKUEV0103 Čachtické Karpaty, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 Európskou komisiou. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0103 Čachtické Karpaty bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) do rozhodnutia Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma prvý aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 77, 19.3.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/218/EHS“). Rozhodnutie 2008/218/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/100 z 28. novembra 2019, ktorým sa v prípade alpského biogeografického regiónu prijíma trinásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom (Ú. v. EÚ 28, 31.1.2020) (ďalej len „rozhodnutie (EÚ) 2020/100“). Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-

101/2009 z 12.1.2009.

Na časti navrhovaného CHA Čachtické Karpaty leží existujúca národná prírodná rezervácia (NPR) Čachtický hradný vrch, ktorá bola zriadená v roku 1964 a následne bola prevyhlásená vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 83/1993 Z. z. z 23. marca 1993 o štátnych prírodných rezerváciách. NPR Čachtický hradný vrch má výmeru 56,17 ha a platí v nej štvrtý stupeň ochrany. Ďalšia časť je chránená ako prírodná rezervácia (PR) Plešivec vyhlásená úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 7442/1976 – OP z 30.10.1976 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie Plešivec. PR Plešivec má výmeru 53 ha a platí v nej štvrtý stupeň ochrany. Stupne ochrany NPR Čachtický hradný vrch a PR Plešivec boli upravené vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Trenčíne č. 2/2004 z 1. októbra 2004, ktorou sa určuje stupeň ochrany niektorých prírodných rezervácií, prírodných pamiatok, národnej prírodnej rezervácie Čachtický hradný vrch a chráneného areálu Brodziansky park. Po vyhlásení CHA Čachtické Karpaty budú NPR Čachtický hradný vrch a PR Plešivec prevyhlásené a stanú sa súčasťou CHA Čachtické Karpaty.

Celé územie CHA Čachtické Karpaty je zároveň súčasťou Chránenej krajiny oblasti Malé Karpaty.

Výmera CHA Čachtické Karpaty je 703,5098 ha. Výmera 716 ha uvedená pre SKUEV0103 Čachtické Karpaty vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 je znížená z dôvodu vylúčenia častí, ktoré boli do územia zaradené ako vedecký omyl (porasty nepôvodných druhov drevín). V CHA Čachtické Karpaty sa podľa § 30 ods. 7 zákona vyhlasujú zóny B a D. V zóne B s výmerou 108,8002 ha sa navrhuje štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona a v zóne D s výmerou 594,7096 ha sa navrhuje druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona. Navrhované stupne ochrany sú totožné so stupňami ochrany stanovenými pre SKUEV0103 Čachtické Karpaty vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Čachtické Karpaty je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Čachtické Karpaty, ktorým je šesť biotopov európskeho významu (z toho štyri sú prioritné) Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (91H0*), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi5 Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch zväzu *Alysso-Sedion albi* (6110*), Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovité porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (6210*), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), biotopy troch druhov živočíchov európskeho významu spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), ohnivák veľký (*Lycaena dispar*) a biotopy druhu rastliny európskeho významu klinček včasný Lumnitzerov (*Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri*). Oproti predmetu ochrany uvedenom vo výnose MŽP SR č. 3/2007-5.1 bol vylúčený biotop európskeho významu Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130) a doplnený biotop

Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), ktorý bol na základe mapovania nelesných biotopov a fytocenologického výskumu v území vyčlenený v rámci biotopu Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (6210*). Vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 boli ako predmet ochrany uvedené aj druhy živočíchov európskeho významu modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*) a sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*). Ide o vedecký omyl a tieto druhy sa do predmetu CHA Čachtické Karpaty nezaraďujú.

Ciele ochrany sú stanovené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Čachtické Karpaty a sú rozpracované v programe starostlivosti. Program starostlivosti o CHA Čachtické Karpaty je spoločne s projektom ochrany zverejnený na webovom sídle ŠOP SR na adrese <http://www.sopsr.sk/pochacachtickekarpaty/>.

Územie navrhovaného CHA Čachtické Karpaty je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Vyhlásenie CHA Čachtické Karpaty nie je v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre príslušné územie, v ktorej je navrhovaný CHA Čachtické Karpaty hodnotený v súlade so záujmami ochrany prírody a nie sú identifikované žiadne strety záujmov s cieľmi ochrany.

Zámer vyhlásiť CHA Čachtické Karpaty bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Trenčín dňa 20. októbra 2017. Pripomienky k zámeru vznesené zo strany dotknutých subjektov boli zapracované do materiálu. Následne ŠOP SR v súčinnosti s MŽP SR upravila ciele ochrany CHA Čachtické Karpaty v zmysle rokovania s EK a upozornení EK v rámci konania o porušení č. 2019/2141.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú výdavky na označenie chráneného územia v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“). a na zabezpečenie manažmentu CHA Čachtické Karpaty. Ďalšie finančné prostriedky sú potrebné na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania v zmysle § 61 zákona (formou zmluvnej starostlivosti v zmysle § 61d zákona). Finančné prostriedky sú zabezpečené v rozpočte kapitoly Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR), a to v rozpočte ŠOP SR, príspevkovej organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti MŽP SR.

Predkladaný materiál bude mať pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie, je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Čachtické Karpaty. Súčasťou CHA Čachtické Karpaty je územie európskeho významu SKUEV0103 Čachtické Karpaty, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Čachtické Karpaty prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Čachtické Karpaty a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Čachtické Karpaty. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Nové Mesto nad Váhom uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Čachtické Karpaty. Ďalším zdrojom informácií o CHA Čachtické Karpaty a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Čachtické Karpaty po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra nehnuteľností na základe podkladov predložených MŽP SR vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie CHA Čachtické Karpaty evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Čachtické Karpaty v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Čachtické Karpaty. Ciele ochrany CHA Čachtické Karpaty, opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany CHA Čachtické Karpaty a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o CHA Čachtické Karpaty podľa § 54 ods. 5 zákona.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Čachtické Karpaty. CHA Čachtické Karpaty je navrhovaný z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Ls3.1 Teplomilné submediteránne

dubové lesy (91H0*), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Pi5 Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi* (6110*), Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovité porasty na vápnitom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (6210*), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), biotopov druhov živočíchov európskeho významu spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*) a biotopov druhu rastliny európskeho významu klinček včasný Lumnitzeros (*Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri*). Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe. Prioritné biotopy sú označené symbolom *. Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláske č. 24/2003 Z. z. Druhy, ktorých biotopy sú predmetom ochrany územia, sú zaradené do príloh č. 4 a č. 5 k vyhláske č. 24/2003 Z. z.

K § 3

V CHA Čachtické Karpaty sa podľa § 30 ods. 7 zákona vyhlasujú zóny B a D. Zóna B s výmerou 108,8002 ha má navrhovaný štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona a zóna D s výmerou 594,7096 ha má navrhovaný druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legistvakačnú lehotu navrhuje na 1. marec 2021.